

คำวิเศษณ์

เขียนโดย ภาษาศยาม

วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 07:09 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เวลา 19:55 น.

คำวิเศษณ์

ความหมาย คำวิเศษณ์ คือ คำจำพวกที่ประกอบคำอื่นเพื่อบอกลักษณะของคำนั้นๆ ให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

จะได้แยกอธิบายที่ละประเภท ดังนี้

ก. ลักษณะวิเศษณ์

หมายถึง คำวิเศษณ์ประเภทบอกลักษณะของคำที่ประกอบ โดยมากมักใช้ประกอบคำนาม

สรรพนาม ที่ใช้ประกอบคำกริยาก็มีบ้าง ลักษณะวิเศษณ์มีหลายประเภทด้วยกัน

๑) วิเศษณ์บอกชนิด บอกสภาพได้แก่ แก่ อ่อน ดี ชั่ว เลว หลง ตัน ป่า ฯลฯ

เช่น สุดาเป็นเด็กดี เธอทำดีแล้ว

๒) วิเศษณ์บอกลักษณะสัณฐาน ได้แก่ กลม รี เหลี่ยม แบน รวบ ฯลฯ

เช่น โต๊ะอาหารมีทั้งโต๊ะกลมและโต๊ะเหลี่ยม

คำวิเศษณ์

เขียนโดย ภาษาศยาม

วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 07:09 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เวลา 19:55 น.

๓) คำวิเศษณ์บอกขนาด ได้แก่ กว้าง ยาว สูง ใหญ่ เล็ก ฯลฯ

เช่น ห้องนี้กว้าง

๔) คำวิเศษณ์บอกสี ได้แก่ เขียว ดำ แดง ฟ้ำ ชมพู ส้ม ขาว ฯลฯ

เช่น เขาชอบเสื้อสีฟ้า

๕) คำวิเศษณ์บอกกลิ่น ได้แก่ หอมเหม็น สาบ ฉุน ฯลฯ

เช่น ฉันทชอบดอกไม้หอม

๖) คำวิเศษณ์บอกรส ได้แก่ เปรี้ยว เค็ม หวาน มัน ขม เผ็ด ฯลฯ

เช่น เธอชอบอาหารที่มีรสหวาน

๗) คำวิเศษณ์บอกสัมผัส ได้แก่ ร้อน อุ่น หนาว เย็น แข็ง นุ่ม ฯลฯ

เช่น ฉันทชอบดื่มน้ำเย็น

๘) คำวิเศษณ์บอกอาการ ได้แก่ เร็ว ไว ปราดเปรี้ยว คล่อง กระฉับกระเฉง งุ่มง่าม

เชื่องช้า อืดอาด ยืดอาด ฯลฯ เช่น คนขรามักเดินงุ่มง่าม

คำวิเศษณ์

เขียนโดย ภาษาสยาม

วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 07:09 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เวลา 19:55 น.

๙) คำวิเศษณ์บอกคุณภาพของเสียง ได้แก่ ดัง ค่อย แหบ พร่า สูง ต่ำ ทุ้ม แหลม ฯลฯ

เช่น ครูคนนี้พูดเสียงดังดี

ข. กาลวิเศษณ์

หมายถึง คำวิเศษณ์ที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อบอกเวลา เช่น ช้า สาย นาน เร็ว ก่อน หลัง

เสมอ อีก เดี่ยว เช้า สาย บ่าย เย็น ค่ำ เที่ยง โบราณ ฯลฯ

คำเหล่านี้ใช้ประกอบได้ทั้งคำนามและคำกริยา เช่น

ประกอบกริยา

ฉันทมาก่อนเขา

อย่าไปสายนะ ควรรีบมาเร็วๆ

ประกอบนาม

คนโบราณชอบกินหมาก

ดอกราตรีบานเวลาค่ำ

ค. สถานวิเศษณ์

หมายถึง คำวิเศษณ์ที่ใช้ประกอบคำอื่น เพื่อบอกสถานที่ให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น ได้แก่ ใกล้ ไกล

คำวิเศษณ์

เขียนโดย ภาษาศยาม

วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 07:09 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เวลา 19:55 น.

ห่าง ชิด บน ล่าง เหนือ ใต้ ฯลฯ อาจใช้ประกอบคำได้หลายชนิด เช่น

ประกอบนาม บ้านไกล ชั้นบน ฯลฯ

ประกอบกริยา ยืนห่าง นั่งชิด อยู่ไกล

บ้านฉันอยู่ไกลมาก

เข้มา นั่งไกล ๆ ชิด

ข้อสังเกต คำวิเศษณ์พวกนี้ทำหน้าที่เป็นบุพบทได้ ถ้าหากว่ามีคำนาม หรือคำที่ทำหน้าที่นามต่อท้ายอีก

คำจำพวกนี้จะกลายเป็นบุพบทบอกสถานที่ไป เช่น

วิเศษณ์	บุพบท	
		บ้านของฉันอยู่ไกล

ง. ปริมาณวิเศษณ์

เป็นคำประกอบคำอื่น เพื่อขยายความบอกจำนวนจำกัดบ้าง ไม่จำกัดบ้าง บางที ก็แบ่งความ

บางทีก็บอกจำนวนนับ จะได้แยกอธิบายเป็นส่วนๆไปดังนี้

ก) ประมาณวิเศษณ์ ซึ่งบ่งจำนวน แยกออกได้ดังนี้

๑) ประเภทบอกจำนวนจำกัด ได้แก่คำว่า หมด ลีน ทั้งหมด ทั้งสิ้น ปวง ทั้งปวง ผอง

ทั้งผอง ทุก บรรดา คำเหล่านี้ใช้ประกอบได้ทั้งคำนามและกริยา เช่น

เขาถูกขโมยสตางค์หมด

ทุกคนพอใจการตัดสินของกรรมการ

๒) นอกจากนี้ยังมีคำบอกจำนวนซึ่งไม่แน่นอนนัก ได้แก่คำ มากๆ น้อย จุ พอ นึก ยิ่ง หน่อย กั้น ฯลฯ เช่น

กินกับมาก ๆ กินข้าน้อย ๆ

เธอควรพักผ่อนให้พอ

เขาโกรธนัก

๓) ประมาณวิเศษณ์ประเภทบอกกำหนดในการทำงานแบ่งความเป็นพวก ๆ หรือแยกออกเป็นส่วน ๆ

คำวิเศษณ์

เขียนโดย ภาษาศยาม

วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 07:09 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เวลา 19:55 น.

ได้แก่ บ้าง บาง ต่าง ฯลฯ

บางคนชอบละคร บางคนชอบภาพยนตร์

ถ้าอยากจะมีความรู้รอบตัว เธอควรจะฟังวิทยุบ้าง อ่านหนังสือพิมพ์บ้าง

นักเรียนต่างคนต่างทำงานให้ห้องสมุด

ข) ประมาณวิเศษณ์ บอกจำนวนนับ แยกแยกเป็นสองพวก

๑) บอกจำนวนเลข เช่น หนึ่ง สอง สาม สี่ ฯลฯ

๒) บอกลำดับที่ เช่น ที่หนึ่ง ที่สอง ฯลฯ หรือจำนวนที่ เช่น คาบห้า ฯลฯ

ข้อสังเกต สำหรับคำประมาณวิเศษณ์นี้ใช้ประกอบหน้าศัพท์ก็ได้ หลังศัพท์ก็ได้ เช่น มากคน คนมาก น้อยคน คนน้อย

จ. นิยมวิเศษณ์

คือ คำขยายที่บอกความแน่นอน แจ่มแจ้งให้รู้ว่าเป็นสิ่งนี้ – อย่างนี้ สิ่งนั้น – อย่างนั้น ไม่ใช่

สิ่งอื่น อย่างอื่น ได้แก่คำว่า นี้ นั้น โน้น ดังนี้ ดังนั้น จริงแท้ แน่ทีเดียว เทียว เองแหละ ดอก ฯลฯ

๑. นิยมวิเศษณ์บอกความแน่นอนเกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ คำ นี้ นั้น โน้น นี่ นั้น โน้น

คำเหล่านี้ใช้ประกอบคำอื่นอีกทีหนึ่ง เพื่อบอกตำแหน่งแห่งที่ คำ “นี้” ขยายความให้เข้าใจว่าเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้

คำ “นั้น” ก็ขยายความให้รู้ว่าไกลออกไปหน่อย คำ “โน้น” ก็ไกลออกไปอีก เช่น

ตึกนี้เป็นตึกเรียน

ตึกนั้นคือตึกอำนวยการ

ตึกโน้นคือห้องสมุด

ฉันไม่ชอบบ้านนั้น

หมายเหตุ

ก) คำ นี้ นั้น โน้น บางทีก็มีคำอื่นประกอบหน้า เช่น ทั้งนี้ ทั้งนั้น หมดยนี้ หมดยนั้น

ข) คำเหล่านี้มีรูปซ้ำกับคำสรรพนาม ฉะนั้นต้องสังเกตหน้าที่ของคำในประโยคด้วยถ้าทำหน้าที่

ขยายจึงจะเป็นวิเศษณ์

๒. นิยมวิเศษณ์บอกความแน่นอนเกี่ยวกับความหมาย ได้แก่ คำ จริง แท้ แน่ ที่เดียวเดียว ดอก(หรือ) เช่น

เขาร้องไห้จริง ๆ - จริง ๆ ประกอบกริยา

เขาเป็นคนดีแน่ - แน่ประกอบวิเศษณ์

มาที่เดียว มิฉะนั้นจะถูกตี - ที่เดียวประกอบกริยา

ชาวดอกที่เป็นคนทำ ไม่ใช่แดง - ดอกประกอบนาม และกริยา

ฉ. อนิยมวิเศษณ์

คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นโดยไม่แสดงความกำหนัดแน่นอ่อนลงไป ทั้งไม่ใช่คำถามหรือแสดง

ความสงสัย ได้แก่คำ อื่น พวกอื่น เหล่าอื่น ไต ไตๆ ใคร ใครๆ อะไร โย โฉน ทำไม ฉันท ไชย ฯลฯ

คำเหล่านี้อาจซ้ำกับคำชนิดอื่น แต่จะต้องพิจารณาประโยค ตัวอย่างเช่น

เธอจะซื้อผ้าที่ผืนก็ได้

เธอช่างดีอะไรอย่างนี้นะ

นอนไหนก็นอนได้

เธอจะมาเวลาใดก็ได้

เขาจะมาทำไมก็ตาม ฉันไม่ยอมให้เข้าบ้านแน่ ๆ

ข. ประดิษฐวิเศษณ์

คำ “ประดิษฐ” เป็น “ปฏิญาณ” แปลตามศัพท์ว่า “ตอบรับ” เช่น

(ก) คำขานรับ ได้แก่ คำ ขา จำ เจ้าขา ขอรับ ครับ เพคะ พะยะคะ ฯลฯ

(ข) คำตอบรับ ได้แก่ คำ ค่ะ เจ้าค่ะ จ๊ะ ครับ ขอรับ กระหม่อม เพคะ พะยะคะ ฯลฯ

สำหรับคำตอบรับนี้บางทีมีคำอื่นประกอบข้างหน้าด้วย เช่น ไข่มะ ถูกครับ ฯลฯ

(ค) ใช้สำหรับลงท้าย หรือข้อความที่พูด เช่น

คุณคะโปรดคอยก่อนค่ะ ท่านต่อการพบใครคะ ให้ฉันเถิดจ๊ะ

ณ. ประดิษวิเศษณ์

หมายถึงคำที่แสดงการปฏิเสธ บอกความห้าม แสดงการไม่รับรอง

ได้แก่ คำว่า บ่ บ ไป ไม่ มิ มิได้ หาไม่ สำหรับคำ บ บ ไป นั้นส่วนมากใช้ในคำประพันธ์ ดังเช่น

อย่าปองสิ่งแก้วไป

ควรปอง

เขابطریقอย่าตรอง

ตริบ้า

เร่งคิดคิดแต่ของ

ควรคิด นาพ่อ

การที่ศูนย์เปล่าอ้า

อย่าได้ควรปอง

(โคลงโลกนิติ)

ในภาษาธรรมตามักจะใช้คำ ไม่ มิ หาไม่ เป็นส่วนมาก

ญ. ประพันธ์วิเศษณ์

ได้แก่ คำจำพวกเดียวกับประพันธ์สรรพนาม แต่ใช้ในความขยาย จึงทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์

ได้แก่คำ ที่ ซึ่ง อัน เช่น

หนังสือเล่มนี้คือที่ได้ให้ความรู้ทางโบราณสถาน

ท่านผู้มีความเมตตาอันหาที่เปรียบมิได้

ท่านผู้มีความกรุณาซึ่งหาที่สุดมิได้

ที่มา เอกสารประกอบการอบรมการสอนภาษาไทย ผศ.ประเทือง คล้ายสุบรรณ